

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2105

Vragen van het lid **White** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Asiel en Migratie en de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het (tijdelijk) stoppen vanuit de Verenigde Staten met financiering op de CAS-eilanden* (ingezonden 24 maart 2025)

Antwoord van Staatssecretaris **Szabó** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Minister van Asiel en Migratie (ontvangen 7 mei 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 1955.

Vraag 1

Wat is de impact van het (tijdelijk) stoppen vanuit de Verenigde Staten met financiering op Curaçao, Aruba en Sint Maarten (de CAS-eilanden) in het algemeen en specifiek op maatschappelijke organisaties? Hoe raakt dit de sectoren zorg en educatie? Hoe raakt dit rechtsbijstand en juridische voorlichting aan ongedocumenteerden, migranten en mensen die bescherming zoeken? Mocht u hierover nog geen concrete informatie hebben, bent u dan bereid hier op korte termijn onderzoek naar te doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

Door het wegvallen van de financiële middelen van United States Agency for International Development (USAID) is er verminderde financiering voor ontwikkelingsprojecten wereldwijd. Dit heeft ook gevolgen voor de financiering aan internationale en maatschappelijke organisaties die werkzaam zijn op Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Zij zijn op verschillende terreinen actief en de impact verschilt per organisatie en is mede afhankelijk van de mate waarin zij direct of indirect financiering ontvingen vanuit de Verenigde Staten. Het is niet aan het Nederlandse kabinet inzage te geven in deze specifieke financieringsstromen of onderzoek te doen naar de mogelijke impact.

Het is primair aan de overheden van de autonome landen om eventueel het wegvallen van de financiering uit de Verenigde Staten (deels) te compenseren. Daarom is het niet aan het Nederlandse kabinet hier onderzoek naar te doen.

Vraag 2

Kunt u aangeven welke concrete gevolgen er zijn als de financiering blijvend wordt stopgezet?

Antwoord 2

Het Nederlandse kabinet kan niet aangeven wat de concrete gevolgen zullen zijn voor het blijvend stopzetten van de financiering vanuit USAID. Zoals reeds gesteld is het primair aan overheden van de autonome landen om eventueel het wegvallen van de financiering (deels) te compenseren. Zo hebben de autoriteiten van Curaçao recentelijk een eenmalige financiële bijdrage gedaan aan meerdere organisaties waaronder de stichting Salú pa Tur zodat zij de eerstelijnszorg voor de ongedocumenteerden op Curaçao kunnen voortzetten. Het Nederlandse kabinet heeft in 2024 eerder een bescheiden (financiële) bijdrage geleverd aan Salú Pa Tur.

Vraag 3

Zijn er ook concrete gevolgen merkbaar voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de BES-eilanden) (met name Bonaire) nu belangrijke projecten op Aruba en Curaçao (tijdelijk) geen financiering ontvangen?

Antwoord 3

Er zijn geen signalen bekend dat er concrete gevolgen merkbaar zijn op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Vraag 4

Ziet u het belang van projecten die werden uitgevoerd met deze financiering in het algemeen en specifiek door het maatschappelijk middenveld? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Ja. Ik erken het belang van deze projecten. Aruba, Curaçao en Sint Maarten kennen een levendig maatschappelijk middenveld met tal van organisaties die zich inzetten voor de bevolking van hun land. De projecten waaraan u refereert worden voor zover mij bekend veelal deels gefinancierd door USAID, naast andere financiers. Zoals aangegeven bij mijn antwoord op vraag 2 is het niet aan het Nederlandse kabinet om hier verder onderzoek naar te doen. Het is aan de overheden van de landen om in samenspraak met het maatschappelijk middenveld te verkennen hoe het eventuele tekort aan financiering opgevangen kan worden.

Vraag 5

Hoe ziet u deze situatie ontwikkelen na de stop van drie maanden die nu is aangegeven vanuit de Verenigde Staten?

Antwoord 5

Op 10 maart jl. heeft de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken een indicatie gegeven van de omvang van de structurele bezuinigingen die op de stop volgen. Meer details daarover kwamen onlangs naar buiten via Amerikaanse media. Daaruit blijkt dat het voornemen is om het overgrote deel van alle USAID activiteiten stop te zetten, evenals een aanzienlijk deel van de hulpprogramma's van het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken. De besluitvorming in de Verenigde Staten is nog niet afgerond, maar de gevolgen kunnen wereldwijd aanzienlijk zijn. Met 27% van de wereldwijde hulpuitgaven is de Verenigde Staten de grootste individuele donor in absolute termen.

Vraag 6

Bent u met de CAS-eilanden in gesprek over de gevolgen van de stop van de financiering door USAID? Zo nee, bent u van plan dit alsnog op korte termijn te doen?

Antwoord 6

In de recente bestuurlijke overleggen die ik gevoerd heb met de Caribische landen is stilgestaan bij het stopzetten van de financiering van USAID en de mogelijke gevolgen hiervan.

Vraag 7

Erkent u dat het wegvallen van deze projecten de verantwoordelijkheid van het Koninkrijk raakt, gezien de bijzondere staatkundige relatie met de CAS-eilanden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Ik erken dit niet. De bijzondere staatkundige relatie betekent niet dat het Koninkrijk verantwoordelijk is voor het compenseren voor het wegvallen van deze externe financiering. Dit blijft primair een verantwoordelijkheid van de Caribische landen.

Vraag 8

Welke rol kan het land Nederland spelen in het opvangen van het wegvallen van deze projecten?

Antwoord 8

Ik voorzie hierin voor Nederland geen concrete rol. Het is primair aan de autoriteiten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten om het wegvallen van de financiering vanuit de Verenigde Staten (deels) te compenseren of te verkennen hoe de projecten die wegvallen op een andere manier voortgang kunnen krijgen.

Vraag 9

Is Nederland bereid om mee te denken over alternatieve financieringsbronnen voor deze projecten, zoals internationale humanitaire fondsen of Europese subsidies en hier een faciliterende rol op zich te nemen?

Antwoord 9

Maatschappelijke organisaties hebben zelfstandig contact met humanitaire fondsen. Zij zullen zelf nieuwe aanvragen moeten indienen. Nederland is bereid een faciliterende rol te vervullen. Zo zijn er verschillende horizontale EU-fondsen die mogelijk kunnen worden aangeschreven. Voor Bonaire, Sint-Eustatius en Saba geldt dat de speciaal-gezant voor de BES ondersteunt bij aanvragen voor soortgelijke EU-fondsen. Curaçao, Aruba en Sint Maarten kunnen, indien gewenst, Nederland verzoeken om soortgelijke ondersteuning te ontvangen. Tot op heden is dit niet gebeurd. Daarnaast kunnen de CAS-landen gebruik maken van de diensten van de National Contact Points (NCP) bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). RVO ondersteunt bij het indienen van voorstellen en organiseert (voor bepaalde fondsen) trainingen en informatiebijeenkomsten. Nederland kan hier desgevraagd dus een faciliterende rol bij spelen.

Vraag 10

Kan Nederland proactief financiële ondersteuning aanbieden in deze uitzonderlijke situatie met inachtneming van de specifieke relatie tussen het Koninkrijk en de CAS-eilanden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Zie mijn antwoorden bij vraag 8 en 9.

Vraag 11

Erkennen Nederland en de CAS-eilanden het cruciale werk van lokale en internationale organisaties die personen die bescherming zoeken op de eilanden ondersteunen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Nederland erkent de belangrijke rol die lokale en internationale organisaties kunnen spelen binnen de migratieketen voor de bescherming en bevordering van mensenrechten. Het delen van ervaringen en best practices kan bijvoorbeeld dienen als een waardevol instrument ten behoeve van de doelgroep voor zowel de autoriteiten van de Caribische landen als het maatschappelijk middenveld. Daarnaast worden sommige internationale organisaties zoals United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) ingezet in een adviserende rol met betrekking tot de uitvoering van het migratiebeleid in de Caribische landen.

Vraag 12

Gegeven de huidige situatie in Venezuela, beschouwt Nederland Venezolaanse personen op de CAS-eilanden als een groep waarvan een deel specifieke bescherming nodig heeft? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

Het toelatingsbeleid voor de Caribische landen is een landsaangelegenheid en geniet de politieke verantwoordelijkheid van de Ministers van Justitie van de Caribische landen. Voor alle Caribische landen geldt dat het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) van toepassing is. Dit betekent dat Venezolanen een beroep kunnen doen op artikel 3 van het EVRM wanneer zij bij terugkeer een risico lopen op een onmenselijke behandeling. Het is aan de betreffende persoon om een reëel risico hierop aannemelijk te maken. De autoriteiten van de Caribische landen dienen elk artikel 3EVRM-verzoek individueel te beoordelen. Indien de autoriteiten oordelen dat een beroep op het non-refoulementbeginsel of bescherming gegrond is, wordt de desbetreffende persoon niet uitgezet naar het land waar hij/zij vervolging te vrezen heeft.

Voor Nederland geldt dat de veiligheidssituatie in Venezuela niet als zodanig als uitzonderlijk wordt aangemerkt. Dit betekent concreet dat iedere persoon die dient terug te keren naar Venezuela niet per definitie wordt gekenmerkt als iemand die vervolging te vrezen heeft. Net als in de Caribische landen wordt het verzoek om bescherming op basis van artikel 3 van het EVRM individueel beoordeeld door de bevoegde autoriteiten in Nederland.

Vraag 13

Voelt Nederland zich, als grootste land binnen het Koninkrijk, verantwoordelijk vanwege de impact die dit besluit heeft op de mensenrechten van personen op de CAS-eilanden in het algemeen en ongedocumenteerden, migranten en mensen die bescherming zoeken specifiek? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13

Binnen het Koninkrijk der Nederlanden zijn migratie, waaronder dus het toelatings-, opvang-, terugkeer-en asielbeleid, evenals het zorgdragen voor de verwezenlijking van mensenrechten, landsaangelegenheden. De autonome landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten zijn daarom net als Nederland elk voor hun eigen migratiebeleid verantwoordelijk. De samenwerking tussen Nederland, Curaçao, Aruba en Sint Maarten op het vlak van migratiebeleid is gestoeld op gelijkwaardigheid, wederzijds draagvlak en een goede onderlinge relatie. Hier wordt waarde aan gehecht. Het Nederlandse kabinet is van mening dat mensenrechten waar dan ook ter wereld gerespecteerd en gewaarborgd dienen te worden. De samenwerking met de CAS-landen en geleverde bijstand is altijd gericht geweest om de vreemdelingenketens in de landen afhankelijk van de wederzijdse wensen en behoeften verder te optimaliseren.

Vraag 14

Kunt u deze vragen afzonderlijk van elkaar beantwoorden?

Antwoord 14

Ja.